

אוצר החכמה

סימן יב

עוד בענין שותפות עם גוי לענין שכר שבת

עליו שיהי' בתכלית השלימות בלי פקפוק
לכן בא לפני והראה מכתב מחתנו נ"י
שכהדר"ג נ"י עושה היתר שיותר בקל
להחזיקו ורק שצריך הרשאה ממני ואחר
שהוא דר בקה"י דפה לכן אבוא בזה ליתן
כח הרשאה רק עבור זה שלא יחלל ש"ק
ח"ו בלא היתר וידי מסולקת מההיתר. ובזה
שלום מוקירו כערכו הרב פה קה"י
מאקעווע יע"א.

הק' משה פארהאנד
אב"ד דפה

בה"י, אור ליום ד' לסדר וירא תרע"ד לפ"ק
חיים ארוכים ומבורכים לכבוד הרב הגאון
הצדיק כקש"ת מהו' משה שפיצער נ"י דיינא
רבה בק"ק מונקאטש יע"א עם כל הנלוים
אליו שלום עד ביאת גואלינו בבי"א

הנה היקר ר'..... נ"י מפה בא לפני זה
איזה חדשים לסדר לו היתר לעסוק
בדאמף זעגע שלו בשבת ומעולם מנעתי
מזה וכיוצא בזה ורק עפ"י דוחק ביררתי
לו היתר מבורר "שותפות עם העכו"ם" עם
הסכמת גאוני זמנינו יצ"ו אבל גם זה קשה

סימן יג

בענין שכירות עכו"ם לגבי שבת

הפסד, כיון דבשבת אין אסור הנאת
המלאכה אלא עשיית המלאכה וא"כ כל
שעכו"ם מרויח ג"כ אז לא מקרי שלוחו
של ישראל, וא"כ הגם שהישראל יש לו
ג"כ רווח התיירו, אמנם כל שאין להעכו"ם
רווח כלל ואין לו נפק"מ אם מעט או
הרבה ימכור רק שמשלם לו שכר קצוץ

בענין מכירת "הווירטסהייזער" בפסח צריך
הזהרה יתירה, כי אף בכל ש"ק
ויו"ט סומכים עצמן על ההיתר המובא
בשו"ע או"ח (סי' רמ"ד) ממה שמתירין שם
בישראל השוכר המכס שאם העכו"ם יש לו
ג"כ רווח מזה באופן שנוכל לומר עכו"ם
אדעתי' דנפשי' קעביד שהתירו משום

כה"ג לא התירו, שהרי בשו"ע (שם סעיף ו') כתב להדי' וז"ל, כשתגבה מאה דינרין אתן לך כך וכך, משמע שעכו"ם מרויח בגוף המלאכה, וא"כ כשנותן בעש"ק משקאות להעכו"ם קצת בזול ואח"כ במוש"ק בא ועושה פערעכנונג ומשיב השאר שלא מכה, זה נכון אף שאין נותן בעד הדירה שלא יהי' בבית ישראל ג"כ נכון. ועיין בשו"ת פרי השדה (ח"א סי' ס"ה) שמאריך בזה, וכל דבריו נכונים, ומביא האחרונים שמתירין, אבל בוודאי אם יכול לשכור לו ג"כ הבית בוודאי טוב, וכ"ז רק בוורטהויז או טראפיק שמדינא דמלכותא צריכין להיות פתוחים, ואם לא יהי' פתוחים יטלו ממנו זה נקרא הפסד גמור אבל בשאר חנויות ח"ו להתיר כזה, ואין מקום כלל להתיר באין אופן שבעולם, ודי בזה.

וכל זה ניחא בשאר השנה בשבתות ויו"ט לענין המלאכה להתירה, אבל בפסח שאסור להנות מחמץ בפסח וא"כ היאך יעלה על הדעת להתיר בבית משקאות וויטרסהייזער למכור בפסח כדרך שאר ימות השנה כיון שנהנה מחמץ בפסח ממש. וא"כ אין היתר רק למכור רק הוורטהויז

עם המשקאות ביחד כפי שער הזול על ט' ימים עם ערב פסח יחדיו באופן שלא ירויח הישראל כלל מהמכירה, רק שיהי' פתוח שלא יטלו ממנו הרעכט לאחר הפסח, ומה שמרויח מהמכירה הוא איסור גמור שנהנה מחמץ בפסח.

ובן מבואר בספר מהר"ם שיק (או"ח סי' רט"ז) וז"ל, מכתבך קבלתי מה ששאלת בענין מכירת חמץ של רעגאל של יי"ש תמהני עליך משבת ויו"ט מועיל אם הגוי אדעתיה דנפשי' קא עביד וההנאה לישראל ממילא קא אתי, אבל חמץ אפי' של גוי אסור בהנאה ואפי' רוצה בקיומו אסור כדאיתא בסי' ת"ק ובמג"א ס"ק י"א, ואם מוכר על תנאי זה אפי' המכירה לא חשיבה מכירה גמורה, כמבואר בסי' תמ"ח ס"ג ובמג"א ס"ק ה', וצריך למכור היי"ש במקח השוה לגוי הקונה ולשכור לו זכות הרעגאל לפי ערך השוה על ט' ימים מערב פסח שחרית עד אסרו חג, ואנשים אם אינם מוכרחים מכח שופטי העיר אינם מניחים למכור כלל בפסח כי אז אין זמן לסחור ולהרויח בענינים כאלו וכל מזונותיו של אדם קצובים לו וכו' (ביצה דף ט"ז ע"א).

סימן יד

בענין שותפות עכו"ם לענין שכר שבת

מצד חוקי המדינה דיהי' מצוי למי שצריך ליסע דהיינו על ה"שטאנד" שעומדים שם העגלות והאויטא, ואם שכרו אותו בשבת

שאלה בא לידינו בישראל שלקח "בְּעָר" אויטא עם עכו"ם יחדיו, ורק בשבת צריך לעמוד האויטא על המשמר